

man kommen videre end til at drøfte den, man havde nedsat Kommission paa Kommission, men stadig, uden at der blev udrettet noget. Saa kom 1807, og Englænderne opstillede sig netop i den Linie, hvor Christian den 4de havde ment, at der skulde have været anlagt Fortifikationer, for at holde Fjenden paa Afstand. Nu blev man igen opskræmmet, og der var ikke gaaet 8 Dage, efter at Englænderne vare borte, før man nedsatte en Kommission, som naturligvis kom til det Resultat, at en fremskudt Linie burde anlægges. Men saa indtraadte atter Sorgløsheden; man indskrænkede sig til at læse Kommissionsbetænkningen igennem og lod saa Sagen hvile. I den følgende Periode blev der ikke udrettet noget for Forsvaret, og vi vide jo alle, hvorledes Forsvarsvæsenet var ved Krigens Begyndelse i 1848. Der blev da Tale om at forstærke Liniehæren ved Reserve- og Forstærkningsafdelinger; men disse stode kun paa Papiret, saaledes at de Afdelinger, der skulde have dette Mandskab, først kunde stilles paa Benene i 1849. Vi vide alle, hvor sørgeligt vort Befæstningsvæsen henlaa i 1848; det var i en fuldstændig forsømt og maadelig Tilstand. Nu skulde man have troet, at der efter Krigen i 1848—50 var gjort noget for Forsvaret, tilmed da man maatte forudse, at man gik en Krig med Tyskland i Møde, men det er jo Tinget bekendt, at vort Forsvarsvæsen tværtimod blev forsømt i den Periode — det var det nationalliberale Parti, der havde *det* paa sin Samvittighed — saaledes, at Krigen i 1864 traf os under meget vanskelige Forhold.

Naar man nu spørger mig, hvorledes jeg ønsker vort Forsvar ordnet, kan jeg ikke sige andet, end at jeg har det Ønske, at vi maa komme til at afhjælpe Manglerne ved det bestaaende, det er mit Hovedønske. Vor Hærordning har nogle Mangler, som jeg levende ønsker, at man vil afløse. Men det er muligt, jeg tror det, at Tidspunktet dertil endnu ikke er kommet. Jeg mener nemlig, og det er et Punkt, som jeg fremdrog her i Tinget i Fjor, at det er en Fejl, at vi have det saaledes indrettet, at ved en Krigs Udbrud maa meget gammelt Mandskab trække i Trøjen, som man siger, medens

en hel Del ungt Mandskab bliver hjemme, og dette er aabenbart en fejl Ordning. Ligeledes mener jeg, at det er en uheldig Ordning, at vi ikke udskrive saa meget Mandskab — vi have jo indskrænket Antallet af Rekrutterne — at vi kunne faa en anden Tjenesteturnus for vort Fodfolk. Det er en meget beklagelig Mangel. Befalingsmændene i Fodfolket have ikke den Øvelse, der er nødvendig for dem, og som de selv ønske, og Forsvaret lider derunder. Men det er, som sagt, muligt, at Tidspunktet til at afhjælpe disse Mangler ikke er kommet endnu, hvorimod der er andre Mangler, som jeg snarere kunde ønske at faa afhjulpne. Vort Befæstningsvæsen har saaledes en Del Mangler, som det kunde være ønskeligt snart at faa afhjulpne. Men som jeg sagde før, disse forskellige Mangler repræsenterer ikke noget saa betydeligt i Penge, at man ikke med god Vilje kan afhjælpe dem. Og det maa jeg ogsaa udtales ved denne Lejlighed, at jeg, trods de Mangler, som findes ved vort Forsvarsvæsen, dog har den bestemte Mening, at det nok vil gøre Fyldest, hvis vi — hvad Gud forbyde — skulde komme i Krig; det tror jeg sikkert paa. Jeg skønner ikke, at Manglerne ere værre, end de da kunne tages — i alt Fald maa de tages, og jeg haaber ogsaa, at vi ikke desto mindre skulle komme til et Resultat, som er Nationen værdigt.

Det ærede Medlem for Sorø Amts 4de Valgkreds (P. Andersen) har talt til mig om de meniges Lønning og mente, at jeg havde givet Løfter paa dette Punkt. Det har jeg ikke. Jeg har drøftet det Spørgsmaal i al Almindelighed paa given Anledning, og jeg har navnlig fremhævet, at det vilde være overordentlig ønskeligt at komme til Fælleshusholdninger i de forskellige Garnisoner, thi naar man havde det, vare Udgifterne for den menige Mand ikke større, end at man ved et meget ringe Lønningstillæg kunde hjælpe paa hans Forhold. Saa vidt jeg ved, har det ærede Medlem efter 1ste Behandling set Fælleshusholdningerne og erklæret sig enig med mig deri, at det vilde være overordentlig ønskeligt, om vi fik saadanne Fælleshusholdninger, idet han har erkendt, at de have en overordentlig stor Nytte derved,